

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ВИСВІТЛЕННЯ СВІТОВИХ ПОДІЙ ЗАРУБІЖНИМИ ЗМІ:
ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконав: студент II курсу 261М групи
Спеціальності 061 Журналістика
Освітньо-професійної (наукової) програми
Журналістика

Кульман Антон Євгенович

Керівник: кандидат філологічних наук, доцент,
Рембецька Ольга Віталіїна

Рецензент: кандидат наук із соціальних
комунікацій, доцент
Орлова Наталя Василівна

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Висвітлення міжнародних подій пресою країн Південної Європи	8
1.1. Міжнародна тематика на сторінках італійської преси.....	8
1.2. Міжнародна тематика на сторінках іспанської преси.....	11
РОЗДІЛ 2. Висвітлення міжнародних подій пресою країн Північної Європи	27
2.1. Міжнародна тематика на сторінках фінської преси.....	27
2.2. Міжнародна тематика на сторінках норвезької преси.....	32
2.3. Міжнародна тематика на сторінках шведської преси.....	35
РОЗДІЛ 3. Висвітлення міжнародних подій пресою США	38
3.1. Міжнародна тематика на сторінках газети «USA Today».....	38
3.2. Міжнародна тематика на сторінках газети «The Wall Street Journal».....	41
3.3. Міжнародна тематика на сторінках газети «The New York Times»..	45
3.4. Міжнародна тематика на сторінках газети «The Washington Post»..	48
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55

ВСТУП

Актуальність дослідження. Особлива роль у поширюванні та встановленні демократичних засад в суспільстві належить сучасним мас-медіа кожної держави. Те, наскільки громадськість поінформована щодо змін зовнішньої та внутрішньої політики, економіки держави, те, наскільки оперативно та своєчасно отримує вона інформацію про події за кордоном, і зумовлює розвиток суспільного інтелекту та бажання позитивних змін для тієї чи іншої держави.

Засоби масової інформації світових країни посідають провідне місце у процесах становлення та розвитку політичного й суспільного життя своєї держави. Економічні, соціальні та культурні зміни, що відбуваються на зламі тисячоліть, передбачають посилення інформаційного забезпечення, залучення новітніх інформаційних технологій та всеохоплююче проникнення ЗМІ у будь-які сфери нашого буття, у тому числі й у зовнішню політику.

Серед основних тенденцій розвитку міжнародної журналістики можна назвати підвищення інтересу світових ЗМІ до політичної, економічної, військової, медичної тематики. В умовах, коли в багатьох країнах світу ведуться воєнні дії, відбувається антитерористичні операції, військові перевороти, світові медіа частіше висвітлюють питання подій на цих територіях, стосунків між країнами, що ведуть війни. В останні пів року, в період пандемії Covid 19, усі світові ЗМІ приділяють велику увагу цій проблемі, а особливо економічним питанням, що мають наслідки від пандемії. Тому на шпальтах світові мас-медіа частіше висвітлюються питання динаміки світової комерції, розвитку міжнародного ринку інвестицій, макроекономіки на

національних рівнях, мікроекономіки, процесів приватизації й націоналізації в різних країнах світу, захисту інтересів споживача тощо.

Вся система світових засобів масової комунікації, незважаючи на різні платформи й напрями, має виражати засади загальнолюдських цінностей, відстоювати демократичні позиції та не лише брати активну участь у житті держави, а й впливати на геополітичні процеси, що відбуваються в країні та поза її межами сьогодні. І саме цим визначається необхідність дослідити провідні світові друковані ЗМІ і визначити, яке місце посідає висвітлення міжнародної тематики на шпальтах видань.

Важливе місце у вивченні досвіду світових систем мас-медіа, тенденцій міжнародної журналістики, проведенні аналізу діяльності міжнародних засобів масової інформації, міжнародних відносин і міжнародних політичних процесів було відведено у працях різних дослідників. Зокрема, дослідниця О. Гресько у своєму дисертаційному дослідженні «Міжнародна журналістика в контексті глобальних суспільних трансформацій» (Київ, 2004 р.) визначила етапи і тенденції розвитку друкованих і аудіовізуальних засобів масової інформації, проблеми і перспективи процесу глобалізації мас-медійних потоків в умовах переходу однієї політичної системи суспільства в іншу. Крім того, було проаналізовано поняття «міжнародна журналістика», «міжнародна інформація» в контексті глобальних трансформацій, подано варіанти їх тлумачень, вивчено історію та сучасний підхід до розуміння цих термінів.

В українській журналістиці питанням міжнародної журналістики та міжнародному піару присвячений навчальний посібник «Міжнародна журналістика. Міжнародний піар» директора академії української преси, доктора філологічних наук, професора В. Іванова (Київ, 2011). Дослідники О. Гриценко, В. Шкляр питанням теорії міжнародної журналістики приділили увагу у посібнику «Основи теорії міжнародної

журналістики» (Київ, 2002). У навчальному посібнику Б. Носової «Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика» (Київ, 2016) зроблено спробу розширити рамки вивчення міжнародної журналістики за рахунок дослідження публіцистичної творчості видатних інтелектуалів сучасності.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема дослідження тісно пов'язана з науково-дослідною темою «Актуальні проблеми сучасного мас-медійного простору» № 0117 U 001732, над якою працює кафедра української філології та журналістики Херсонського державного університету.

Мета дослідження полягає в тому, щоб проаналізувати тематику, проблематику, жанрове розмаїття публікацій на міжнародну тематику провідних світових мас медіа.

Для розв'язання поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань**:

1) здійснити аналіз публікацій міжнародної тематики провідних газетних видань країн Південної Європи: італійських («Corriere della sera», «La Repubblica»), іспанських («ABC», «El Pais», «El Mundo», «La Vanguardia», «El Periódico de Catalunya»);

2) охарактеризувати тематичну та жанрову спрямованість публікацій міжнародної тематики у провідних газетних виданнях країн Північної Європи (Фінляндії, Норвегії, Швеції): «Helsingin Sanomat», «Ilta-Sanomat», «Iltalehti», «Verdens Gang», «Aftonbladet».

3) вказати на жанрово-тематичне спрямування публікацій провідних газетних видань США: «USA Today», «The Wall Street Journal», «The New York Times», «The Washington Post».

5) виділити спільні та відмінні риси у висвітленні міжнародної тематики аналізованих медіа.

Об'єктом дослідження є провідні зарубіжні друковані засоби масової інформації.

Предметом дослідження є тематичні, жанрові особливості висвітлення міжнародних подій на сторінках сучасних світових медіа.

Джерельна база дослідження. Шляхом суцільного та вибіркового аналізу підбрано фактологічний матеріал національної преси країн Південної Європи («Corriere della sera», «La Repubblica»), іспанських («ABC», «El Pais», «El Mundo», «La Vanguardia», «El Periódico de Catalunya»), Північної Європи («Helsingin Sanomat», «Iltta-Sanomat», «Iltalehti», «Verdens Gang», «Aftonbladet»), США («USA Today», «The Wall Street Journal», «The New York Times», «The Washington Post») міжнародної тематики за період 2018-2020 роки.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі використано комплекс загальнофілософських, загальнотеоретичних та емпіричних методів: метод концептуального аналізу; конкретно-історичний метод; типологічний метод; подієвий аналіз; ілюстративний метод; статистичний аналіз; загальнотеоретичні методи; функціональний аналіз; структурний аналіз.

Наукова новизна одержаних результатів. Науковою новизною роботи є комплексний аналіз публікацій на міжнародну тематику провідних світових медіа: щодо тематичного наповнення, проблематики, жанрового вираження.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Теоретичні узагальнення, висновки та пропозиції можуть стати джерелом для студентів, які цікавляться зарубіжними медіа, тенденціями та закономірностями розвитку світового інформаційно-комунікативного простору; для підготовки студентів до семінарських, практичних занять з курсів «Зарубіжна журналістика», «Міжнародна журналістика», «Жанри журналістських творів», а також для написання рефератів, курсових робіт із зарубіжної журналістики.

Апробація роботи. Основні теоретичні положення роботи висвітлено в публікації «Міжнародні події на сторінках американської

преси (на матеріалі газети «The Washington Post») в альманасі «Магістерські студії» (Херсон, 2020 р.).

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що нараховує 43 найменування.

РОЗДІЛ 1

ВИСВІТЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОДІЙ ПРЕСОЮ КРАЇН ПІВДЕННОЇ ЄВРОПИ

1.1. Міжнародна тематика на сторінках італійської преси

«**Corriere della sera**» (в перекладі «Вечірній кур'єр») – національна щоденна міланська газета, одна з найпопулярніших в Італії. Газета почала виходити 15 березня 1876 р., заснована Еудженіо Тореллі Віолер. Є однією з найстаріших газет Італії. Заснована 5 березня 1876 р. італійським політиком і журналістом Еудженіо Тореллі Віоле (Eugenio Torelli Viollier). Головні конкуренти газети – римська «La Repubblica» і Туринська «La Stampa» [20].

Штаб-квартира видання розташована в Мілані. Свою назву газета отримала в зв'язку з тим, що спочатку надходила в продаж з дев'ятої години вечора. Її гаслом є фраза «Свобода думки». На сьогоднішній день «Corriere della Sera» займає перше місце за популярністю серед друкованих видань Італії. Її тираж становить 410 242 примірників (станом на грудень 2015 року) [20].

Тип видання: національна міланська щоденна газета

Формат: берлінер

Видавець: Rizzoli, RCS Media Group

Редактор: Лучано Фонтано (з квітня 2015 р.)

Заснована: 15 березня 1876 р.

Мова: італійська

Ціна: 1, 50 €

Головний офіс: Мілан

Наклад: 358 617 прим.

Проаналізуємо матеріал «*Путін святкує православне Різдво (і зміцнює зв'язок із Церквою)*», опублікований в газеті «Corriere della sera»

від 8 січня 2018 р. Автор – Фабріціо Драгосей. Жанр – коротка інформаційна замітка.

Православне Різдво, яке відзначається через два тижні після католицького, надало Володимирі Путіну можливість ще більше зміцнити сильну зв'язок з РПЦ, пише кореспондент італійської *Corriere della Sera* Фабріціо Драгосей. «Російський президент був знятий в Санкт-Петербурзі державним телебаченням, в той час як він багаторазово хрестився, а потім поставив свічку», – передає автор [20].

Про союз між Патріархатом і Кремлем одночасно нагадав і глава РПЦ Кирило, який знаходився в Москві. Патріарх, інформує журналіст, побажав похвалити російські дії в Сирії, які не тільки внесли вклад в «стабілізацію ситуації і в боротьбу з тероризмом», а й захистили християнську меншість. «Геноцид християн був зупинений», – сказав патріарх Кирило.

«Цій міцній гармонії між світською владою та Церквою дав новий старт перший президент пострадянської Росії Борис Єльцин, але з Путіним вона ще більше зміцнилася, – йдеться в статті. – З наближенням президентських виборів це стає ще важливіше. Путін прагне до одноголосного переобрання, необхідного, щоб виправдати широкі повноваження на шість років, які обіцяють бути складними, враховуючи перспективу обмеженого зростання країни і огидні стосунки із Заходом» [20].

Матеріал немає ілюстративних доповнень. Розміщений у рубриці «Політика».

«**La Repubblica**» (в перекладі «Республіка») – національна лівоцентристська римська газета, що має найбільшу читацьку аудиторію. *La Repubblica* – італійська суспільно-політична газета, яка сповідує помірно ліві погляди і змагається за звання найпопулярнішої в країні з «*Corriere della Sera*» [21].

Газета була заснована Еудженіо Скальфаро (Scalfari) 14 січня 1976 р. Видання було якісною недорогою газетою таблоїдного формату з яскравими заголовками, різноманітністю матеріалів.

Поряд з інформаційним блоком велика увага приділялася коментарям, які були актуальними у зв'язку зі збільшеним потоком інформації.

Паспорт видання:

Тип видання: національна лівоцентристська римська щоденна газета

Формат: берлінер

Видавець: Gruppo Editoriale L'Espresso

Редактор: Маріо Калабрезі

Заснована: 14 січня 1976 р.

Мова: італійська

Ціна: 1, 40 €

Головний офіс: Рим

Наклад: 403 268 прим.

Проаналізуємо матеріал «*В Афінах багаті не плачуть*» опублікований в газеті 17 вересня 2018 р. Автор – Ettore Livini. Жанр – стаття.

Публікація має заголовок, під ним розміщений лід, в якому повідомляється про те, що Грецію колотить від страйків, страйкують педагоги, медики, судді, прокурори. Мітингувальники домагаються виплати заборгованостей, протестують проти підвищення податків і зниження зарплат. Однак стримувати свої витрати в Греції доводиться не всім. Багатії, як і раніше, ні в чому собі не відмовляють. Рідкісні вилазки податкових служб на ареали проживання заможних греків показують невідповідність декларованих доходів рівню життя [21].

Автор статті повідомляє читачам про те, сьогодні Греція розділена на два табори: з одного боку – дрібнобуржуазне держава, що потерпає від краху, з іншого – багатії, які продовжують жити добре і купатися в

розкоші. Як приклад журналіст показує життя представників двох різних соціальних категорій громадян.

Так, багато представниць буржуазії Колонакі часто вибирають для відпочинку відомий пляж Astir Beach. Він розкинувся в зеленій бухті бірюзового Егейського моря в двадцяти хвилинах їзди на таксі. Вхід на приватний пляж коштує 25 €. У 10 ранку вже зайнято півтисячі лежаків. Єдина думка цього натовпу людей, що складається переважно з медиків, юристів і підприємців, – замовити стакан молочного коктейлю з льодом.

Більшість простих греків заробляють, хто як може. Олена, яка не назвала свого прізвища, з тих, хто не особливо втратив в кризу. «Я рентгенолог лікарні Евангілімос, в двох кроках звідси», – говорить вона за чашкою кави з льодом, в тіні пагорба Лікабеттус. «Моя зарплата? Вона впала з € 1,350 у 2009 році до 985 сьогодні. Але я перебудувала трохи свою роботу. Крім прийому клієнтів, стала робити ще й лабораторні дослідження» [21].

Автор повідомляє читачам, що останні три роки уряд Греції робить все можливе, щоб уникнути фінансового краху. Воно скоротило на 23% зарплати і пенсії, штовхнувши 27% грецьких сімей, які ще кілька років тому жили в достатку, за межу бідності, стверджує Євростат.

Матеріал розміщений у рубриці «Тепер поговоримо», має одне зображення – фото заможних грецьких жінок.

1.2. Міжнародна тематика на сторінках іспанської преси

Газета «АВС» є одним з лідерів загальнонаціональної іспанської преси. Вона посідає 3 місце в рейтингу іспанських ЗМІ за тиражем. Популярність «АВС» пояснюється й особливостями редакційної політики газети щодо стилістичних характеристик публікацій видання [18].

Паспорт видання:

Тип видання: національна якісна щоденна газета

Формат: компакт

Засновник: Торкуато Лука де Тена

(повне ім'я - Torcuato Luca de Tena)

Власник: група Vocento

Директор: Бііто Рабідо Рамонд (повне ім'я – Bieito Rubido Ramonde)

Політична приналежність: консервативна, монархічна, католицька

Заснована: 1 січня 1903 року

Мова: іспанська

Ціна: 1, 60 € (з понеділка по п'ятницю)

2 € (субота), 3 € (неділя)

Головний офіс: Мадрид

Наклад: 314 000 примірників

Здійснимо аналіз деяких матеріали газети, опублікованих за 2018 рік.

У газеті «АВС» за 8.03.2018 р. буда опублікована стаття «*Скількох людей вбив Сталін під час Великого терору?*», автор матеріалу – Сесар Сервера (César Cervera). Жанр – аналітична стаття. Матеріал має лід, в якому повідомляється, що одночасно з Великим терором Сталін почав здійснювати свої плани по перетворенню Росії з аграрної країни в індустріальну, здатну відповідати технологічним вимогам Другої світової, а потім і холодної війни. Результатом чого став масовий голод.

Матеріал чітко структурований, він має 3 блоки із підзаголовками: «Учень перевершує вчителя», «Геноцид українців», «Приблизні та неофіційні цифри» [18].

На початку матеріалу автор повідомляє про результати опитування, проведеного Левада-центром в минулому році. Це опитування показало, що комуністичний диктатор Йосип Сталін, який очолював країну під час Другої світової війни, є для росіян найбільш видатною головою держави незалежно від історичного етапу. Аналогічні дослідження демонструють, що популярність радянського лідера останнім часом

зросла, так само, як і відсутність інтересу до масштабів скоєних ним злочинів. Чим менше в Росії відомо про Сталіна, тим популярнішими він стає.

Потім автор ставить декілька питань, на які у статті будуть дані відповіді, а саме: скільки ж конкретно людей вбив Сталін з політичних мотивів; чи потрібно покладати відповідальність за масовий голод на Україні саме на нього; чи було це наміром позбутися від негодних режиму елементів за допомогою стратегії «соціального суїциду в Росії» під час Другої світової війни?

Далі у першому блоці матеріалу під назвою «Учень перевершує вчителя» журналіст подає детальні історичні дані щодо дій політичного лідера. Він стверджує, що репресії були, спрямовані проти супротивників режиму, досягли свого апогею, починаючи з літа 1918 року, після збройного повстання лівих есерів у Москві. Тисячі полонених і підозрюваних були вбиті по всій Росії, хоча це був перший акт громадянської війни між більшовиками та іншими силами, що забрав близько 9 мільйонів життів, як безпосередньо в результаті протистояння, так і від руйнувань і масового голоду [18].

Сталінські репресії стали верхівкою айсберга, а їх жертви склали лише малу частину від загального числа загиблих. З 1930 року почався так званий Великий терор або сталінські «чистки». Сотні тисяч членів Комуністичної партії Радянського Союзу, соціалістів, анархістів і опозиціонерів зазнали переслідувань, були засуджені і в кінці кінців відправлені на заслання, укладені під варту або ж страчені в концентраційних таборах ГУЛАГу.

Журналіст досить детально описав історичні події 1930-х років, навів чіткі цифрові дані про кількість вбитих та репресованих політичних лідерів, військових: з шести членів першого Політбюро (вищого керівного органу) лише Сталін дожив до свого підвищення по службі, тоді як четверо інших були страчені, а відправленого на

заслання Троцького вбили в Мексиці в 1940 році. У свою чергу із 1966 делегатів XVII з'їзду ВКП (б), проведеного в 1934 році, 1108 осіб були арештовані, відправлені у в'язницю, а в більшості випадків страчені.

Ця політика ГУЛАГів позначилася і на Червоній армії. Троє з п'яти маршалів; 13 з 15 командуючих арміями; вісім з дев'яти адміралів; 50 з 57 командирів корпусів; 154 з 186 генерал-майорів; всі військові комісари і 25 з 28 комісарів корпусів в СРСР були засуджені до смертної кари за політичними мотивами. Автор робить висновок, що результатом стало зниження боєготовності збройних сил за рахунок підвищення їх вірності ідеології перед обличчям майбутньої Другої світової війни [18].

Одночасно з Великим терором Сталін почав здійснювати свої плани з перетворення Росії з аграрної країни в індустріальну, здатну відповідати технологічним вимогам Другої світової, а потім і холодної війни. П'ятирічні плани щодо розвитку національної економіки СРСР сприяли швидкому розвитку промисловості, особливо важкої, ціною великої кількості життів. Примусовий відхід від сільськогосподарського виробництва призвів на першому етапі, з 1932 по 1933 роки, до масового голоду на всій території СРСР.

Робить журналіст посилення на відому «Британську енциклопедію» («Encyclopædia Britannica»), згідно даних якої від голоду загинуло від 6 до 8 мільйонів чоловік, а більшість померлих було українцями. Недарма британський історик Роберт Конквест (Robert Conquest) в своїй книзі «Жнива скорботи. Радянська колективізація і терор голодом» зазначає, що якщо те, що трапилося в 1930 -1937 роки продовжиться, число мертвих селян досягне 11 мільйонів [18].

У другому блоці «Геноцид українців» повідомляється про те, що через брак продовольства Україна переживала найгірші часи. Оголосивши на цій території колективізацію сільського господарства, Сталін почав справжню війну з «кулаками», заможними селянами, і голод викосив сільських жителів і перекинувся на міста. Таємна поліція

займалася тим, що проводила вибіркові перевірки і привласнювала собі їжу, яку ховали селяни. Сотні тисяч українців були депортовані до Сибіру за програмами примусового переселення, тоді як ті, хто твердо вирішив залишитися на землі своїх предків, зіштовхнулися з випадками канібалізму.

Журналіст наголошує, що за офіційними оцінками, коли Голодомор досяг свого піку, на Україні щодня помирало близько 25 тисяч осіб.

У частині «Приблизні та неофіційні дані» наводить дані щодо жертв сталінських репресій за свідченнями різних авторів: Олександра Солженіцина (в його книзі «Архіпелаг ГУЛАГ» повідомляється про 66,7 мільйонів людей, що стали жертвами радянського режиму в 1917 - 1959 роках); автори збірника документів «Шлях до терору. Сталін і саморуїнвання більшовиків, 1932-1939 рр. » підраховали, що лише під час Великого терору постраждало близько 4 мільйонів осіб. Дослідник Роберт Конквест (Robert Conquest), автор окремих досліджень про політичні репресії і масового голоду в Росії, перед своєю смертю в 2015 році навів цифру в 13-15 мільйонів загиблих. Як зауважує автор, його дослідження є на даний момент найбільш повним [18].

Російський письменник Вадим Ерліхман (Vadim Erlikman) стверджує, що було страчено 1,5 мільйона осіб; 5 мільйонів стали жертвами ГУЛАГів; від 1,7 до 7,5 мільйона були депортовані і мільйон людей стали військовополоненими, тобто всього близько 9 мільйонів жертв. Щоб довести число до 15 мільйонів, Роберта Конквеста (Robert Conquest) та інших авторам необхідно було б додати 6 мільйонів померлих від голоду та поганих умов, від яких страждали перш за все українці і німці Поволжя.

Стаття має 3 фотографії: фото барельєфа Сталіна, фото меморіалу «Стіна скорботи», присвячена жертвам політичних репресій, а також фото з акції «Повернення імен», що проходила у Соловецького каменя в

Москві. На нашу думку, фотоілюстрації є доречними, адже вони вміщені біля кожного тематичного блоку.

Матеріал під назвою «*Справжня історія Спартака – гладіатора, осоромимо римські легіони*» був опублікований в газеті 27.03.2018 р. в розділі «Історія в особистостях», автор – Сесар Сервера (César Cervera). Жанр: стаття. Лід відсутній.

На початку матеріалу автор наголошує про те, що невід’ємною частиною Страсного тижня є стародавні римляни, які заповнили всі канали телебачення, фільми на біблійну тематику, зокрема посварити Стенлі Кубрика і Кірка Дугласа «Спартак» (1960 рік), не відрізняється достовірністю подій і так і не відповідають на питання, хто ж такий був Спартак [18].

Журналіст стверджує, що крім відомих легенд, про Спартака ми знаємо мало, і наводить відомі факти про цю особистість. У книгах древніх авторів йдеться, що Спартак – солдат, виходець з Фракії (сучасна Болгарія), який служив у допоміжних частинах римського війська, і тому був добре знайомий з військовою тактикою Римської імперії. Згідно з легендою, Спартак дезертирував, був схоплений, змушений був працювати на крейдяному кар’єрі, а завдяки своїм знанням військової справи був викуплений гладіаторських школою в Капу, що належала Лентулу Батіата.

Далі матеріал статті чітко структурований на 3 частини під назвами: «Найбільш відоме повстання рабів», «Жорстокі заходи», «Жорстоке покарання».

У першому блоці «Найбільш відоме повстання рабів» повідомляється історичні факти про існування гладіаторської школи в Римі, її особливості. Навчання було важким, для постійних битв на арені була потрібна стійка витримка. При цьому гладіатори, яким треба було берегти своє здоров’я, жили в комфортних умовах, а через деякий час могли викупити свою свободу.

Влітку 73 року до н.е. вісімдесят гладіаторів під проводом Спартака втекли зі школи в Капуї і сховалися біля підніжжя Везувію. Саме звідти піднялося знамените багатотисячне повстання рабів. Серед гладіаторів, на чолі яких стояли Спартак і два кельта – Крікс і Еномай, були вихідці з усіх куточків Римської імперії – фракійці, кельти, германці і слов'яни. Зброї у них майже не було, і вони покладалися тільки на свої сили. Незабаром Спартак, майстерний воєначальник, зумів організувати розрізнену натовп чоловіків і жінок з різних племен в військо, здатне розбити дві консульські армії і дуже скоро вже готувало новобранців до своїх лав [18].

У блоці «Жорстокі заходи» автор повідомляє, що стурбований масштабом повстання, Сенат направив боротися зі Спартаком Марка Ліцинія Красса, одного з найбагатших і найвпливовіших людей Риму. Красс, який отримав посаду претора, бажаючи навести порядок в римських легіонах, відновив древній римський звичай децимації. Кожна десятка солдатів кидала жереб, і того, на кого він падав, останні дев'ять забивали камінням або палицями. До того ж, для 90%, що залишилися воїнів пайок пшениці був замінений на ячмінь, а намети вони повинні були ставити за межами військового табору. Подібне посилення заходів шкодило бойовому духу, але воно було доречним в такій ситуації, коли група рабів змогла підняти повстання в самому серці Апеннінського півострова.

Журналіст у своєму матеріалі наводить дані британського історика Адріана Голдсуорті (Adrian Goldsworthy), який в своїй книзі «В ім'я Риму: люди, які створили імперію», Спартак і його військо, бачивши, що вони замкнені, домовилися з Кілікійський піратами, які обіцяли перевезти бунтівників на Сицилію, що змогла б стати неприступним оплотом повсталих. Однак римляни, передбачаючи наміри Спартака, підкупили піратів, щоб ті зрадили фракійського раба. Проте у відчаї вождь бунтівників спробував застосувати тактику Ганнібала. У грозову

ніч він зібрав якомога більше биків і волів, прикріпив смолоскипи до їх рогів і пустив їх на незахищену зону супротивника. Римські сили зосередилися там, куди прямували смолоскипи, але незабаром виявили, що це не люди, а бики. Повсталі скористалися метушнею і непоміченими перейшли перевал.

У третій частині під назвою «Жорстоке покарання» автор повідомляє, що незважаючи на хитрий маневр, Спартак змушений був зустрітися з легіонами Красса. У 71 році до н. е., перед початком операції, колишній гладіатор перерізав горло своєму коневі, щоб показати, що він готовий битися до останнього. Так це і сталося. Журналіст посилається на відомого філософа Плутарха, який пише, що фракійський воїн кинувся на Красса, убив двох його сотників, і впав, оточений ворогами. Велика частина повсталих загинула в бою, 6 тисяч воїнів здалися і були розп'яті уздовж Аппієвої дороги від Капуї до Риму в якості залякування іншим рабам. Тіло Спартака так і не було знайдено ні серед розіпнутих, ні серед убитих в бою [18].

В кінці статті журналіст подає кінцеві історичні факти щодо подальших подій після смерті Спартака.

Матеріал має 2 фотоілюстрації: фото з балету на музику А.Хачатуряна «Спартак», фото школи гладіаторів, що знайшли в Австрії.

«**El Pais**» (в перекладі «Країна») – іспанська щоденна суспільно-політична газета. Є найбільш читабельна, після спортивного видання «Марса», газетою Іспанії з разовим тиражем близько 430000 примірників. Перша демократична газета в Іспанії. Штаб-квартира знаходиться в Мадриді. Існують електронні версії газети іспанською, англійською, каталонською та португальською мовами. У 2015 році тираж газети становив 238560 примірників на день. Головний редактор – Антоніо Каньо (Antonio Caño) [15].

Паспорт видання:

Тип видання: іспанська щоденна громадсько-політична газета

Формат: компакт

Заснована: 4 травня 1976 року

Власник: Grupo Prisa

Головний офіс: Мадрид

Тираж: 430 тис. примірників

Головний редактор: Antonio Caño

Мова: іспанська

Політична належність: соціалісти, соціал-демократи

Ціна: 2 €

Головний офіс: Мадрид

Проаналізуємо матеріал під назвою *«Економічне зростання в Латинській Америці: нова реальність»*, що був опублікований в газеті «El País» 14.02.2018 р. Автор матеріалу – Juan Ruiz (Хуан Руїс). Жанр: стаття. Лід відсутній. Мета: з'ясувати причини економічного росту країн Латинської Америки.

На початку матеріалу автор подає коротка довідку про можливі причини росту економіки країн Латинської Америки. Журналіст пояснює читачам, що в останні місяці позитивна динаміка відзначається в більшості країн регіону. Одночасно значно підвищилися ціни на природні ресурси, що є важливою статтею експорту для країн регіону. У великій мірі, підвищення цін обумовлене збільшенням попиту на тлі зростання світової економіки. Але вартість ресурсів залежить і від інших факторів. Наприклад, на нафтові ціни впливає обсяг пропозиції, дотримання домовленостей в рамках ОПЕК, а також геополітичні ризики на території деяких держав-експортерів. А у випадку з міддю, ціни в значній мірі залежать від обсягів фінансових інвестицій в цей метал [15].

Автор називає два фактори, що впливають на збільшення темпів зростання економіки в країнах Латинської Америки в 2018-2019 роках. З

одного боку, позитивний вплив має надати зовнішньоекономічний сектор за рахунок впевненого підйому світової економіки і зростаючих цін на природні ресурси. З іншого – інвестиції в приватний (Аргентина, Бразилія) і в державний сектори (Колумбія, Перу і Аргентина).

Наводить журналіст у матеріалі думки експертів, проте не називає їх імен, що надало б, на нашу думку, доказовості судженням. Він зауважує, що експерти дають сприятливі прогнози і в тому, що стосується глобальних економічних ризиків. Завдяки зусиллям Пекіна, які допомогли збалансувати фінансовий сектор, знизилася ймовірність «жорсткої посадки» китайської економіки. Однак ризики, пов'язані з майбутнім провідної азіатської економіки, зберігаються. Негативний вплив також можуть надати нова економічна політика Вашингтона і наслідки зробленого в останні роки згорання Федеральною резервною системою США програми грошового стимулювання [15].

В кінці статті автор підсумовує і дає свої прогнози та поради щодо майбутньої економіки країн. Він наголошує, що прогнозоване зростання в 2019 році на 2,5% може виявитися гранично можливим для економіки регіону в її нинішньому вигляді. Може виникнути фінансовий дисбаланс, що призведе до інфляції і бюджетного дефіциту. Для нинішнього етапу розвитку економіки властиві більш низькі темпи, якщо порівнювати з десятиріччям епохи високих цін на природні ресурси. У новій реальності зростання латиноамериканської економіки буде порівнянний з показниками розвинених країн. Але домогтися значного скорочення розриву з ними в прибутках на душу населення, що вдалося зробити в 2000-2013 роках, буде складно. Латинській Америці необхідно продовжити структурні реформи, щоб забезпечити відновлення зростання продуктивності праці. В цьому і полягає основне завдання регіону.

Матеріал має одну фотоілюстрацію – фото з саміту країн Південноамериканського загального ринку з посиланнями на матеріали цієї тематики.

«**El Mundo**» (в перекладі «Світ»), повна назва – *El Mundo del Siglo XXI – «Світ XXI століття»*) – щоденна газета іспанською мовою, одна з найбільш популярних та авторитетних в Іспанії. Штаб-квартира знаходиться в Мадриді. Тираж видання в 2014 році склав 229 741 примірників на день. Сайт газети в березні 2017 року відвідало 16,8 мільйона унікальних користувачів [14].

Паспорт видання:

Тип: щоденна громадсько-політична газета

Формат: компакт

Заснована: 23 жовтня 1989 року

Видавець: італійська видавнича компанія RCS Media Group

Редактор: David Jiménez

Політична приналежність: ліберальна, право центрична

Мова: іспанська

Ціна: 1,20€

Головний офіс: Мадрид

Тираж: 266 294 примірників

Проаналізуємо матеріал газети під назвою *«Ватерлоо в Німеччині»*, опублікований 26.03.2018 р. Автор публікації – Енріке Гімбернат (Enrique Gimbernat). Жанр: стаття.

На початку матеріалу журналіст подає цитату зі статті 81 Кримінального кодексу Німеччини, яка передбачає покарання за державну зраду. Він цитує: «(1) Будь-які дії, вчинені за допомогою насильства або погроз з метою: 1. Підірвати цілісність Федеративної Республіки Німеччини, 2. Змінити конституційний лад, що ґрунтується на Основному Законі, карається довічним позбавленням волі (вирок може бути переглянутий через 15 років) або позбавленням волі не менш,

ніж на 10 років. (2) У разі меншої тяжкості злочину покарання становить від одного до десяти років позбавлення волі» [14].

Автор повідомляє про те, що колишній голова уряду Каталонії К.Пучдемон оголошений в розшук по всій території Євросоюзу відповідно до рішення європейських законодавців про взаємне визнання судових рішень в рамках ЄС, в тому числі і в Іспанії. На відміну від запитів на видачу, в питаннях оголошення в розшук уряду не втручаються, а встановлюється лише зв'язок між різними судовими інстанціями держави, яка запитує, і держави, до якої звернуто запит.

Журналіст повідомляє читачам, що Пучдемона звинувачують у розтраті грошових коштів, що вважається злочином і підлягає покаранню згідно із Кримінальним кодексом. Дії Пучдемона повністю підпадають під статтю 81 КК Німеччини, яка згадується на початку статті.

Проте він наголошує, що оголошення в розшук здійснюється набагато швидше, ніж розгляд запитів про видачу, оскільки, за обопільною довірою, відповідає принципу взаємного визнання судових рішень всередині Євросоюзу.

З іншого боку, рішення від 21 березня про притягнення до кримінальної відповідальності Пучдемона та інших каталонських політиків, яке також буде направлено в перекладі на німецьку мову владі Німеччини, містять прецеденти, настільки ретельно обґрунтовані і підібрані слідчим Льяреной (Llarena) щодо поведінки колишнього голови уряду Каталонії, що навряд чи вдасться заявити про недостатню ясність у питанні пред'явлення йому звинувачень [14].

Тому автор робить висновок про те, що видача судовою владою Німеччини Пучдемона Іспанії за осудні йому злочину видається неминучою. Таким чином, приватне Ватерлоо Пучдемона відбулося не в Бельгії, а в Німеччині.

Матеріал містить одно фото – фото колишнього голови уряду Каталонії К. Пучдемона з подальшими посиланнями на інші матеріали цієї тематики.

«**La Vanguardia**» (в перекладі «Авангард») – іспанська щоденна газета, що видається в Барселоні і поширена, в основному, в Каталонії. Проте, є четвертою найпоширенішою газетою в країні, після «El País», «El Mundo» та «ABC». Газета, крім іспанської, з 2011 року видається також на каталонською мовою. «La Vanguardia» – одна з найстаріших газет в країні і найстаріша в Каталонії [17].

Паспорт видання:

Тип: щоденна регіональна газета Каталонії

Формат: таблоїд

Заснована: 1 лютого 1881 року

Видавець: Grupo Godo

Редактор: Marius Carol

Політична приналежність: лібералізм, каталонізм

Мова: іспанська, каталонська

Ціна: 1,30 €

Головний офіс: Барселона

Тираж: 196 824 примірників

Проаналізуємо матеріал під назвою *«Парламент Каталонії проголосив початок освіти каталонської республіки»*, що був опублікований в газеті 27.10.2017 р. Автор матеріалу – Хауме Пі (Jaume Pi). Жанр: замітка. Матеріал має лід: «Таємне голосування пройшло за відсутності трьох опозиційних груп Ciutadans (Громадяни), Соціалістичної партії Каталонії і каталонського відділення Народної партії».

На початку публікації журналіст повідомляє про те, що представники сепаратистського більшості в парламенті Каталонії прийняли в п'ятницю ввечері пропозицію про створення «каталонської

республіки в якості незалежної, суверенної, демократичної і соціально орієнтованої держави». Таким чином, вони проголосили незалежність Каталонії і одночасно дали початок процесу вироблення Конституції Каталонії і проведення виборів. Було повідомлено читачам результати голосування: у підсумку, за незалежність було подано 70 голосів при 10 проти і 2 утрималися. Опозиційні групи Ciutadans (Громадяни), Соціалістичної партії Каталонії і каталонського відділення Народної партії не брали участі в засіданні на знак протесту. Варто нагадати, що кандидатура народного єдності і парламентській політичного альянсу Junts pel Sí (Разом проголосуємо «За») в сукупності належить 71 депутатський мандат [17].

Автор наголошує, що проголошення незалежності було зустрінено довгою овацією з боку депутатів, які виступали за відділення Каталонії. Тисячі громадян, які зібралися неподалік від парламенту, зустріли радісними піснями проголошення незалежності.

Журналіст подає пояснення, що ухвалення декларації про незалежність сталося незабаром після того, як іспанський Сенат схвалив прийняття заходів по «відновлення законності», запропонованих урядом і передбачених статтею 155 Конституції Іспанії. Серед цих заходів – негайне припинення повноважень членів уряду Каталонії, включаючи голову уряду Карлеса Пучдемона [17].

Публікація має три ілюстрації: 1 – фото акцій біля будівлі парламенту Каталонії на підтримку проголошення незалежності, 2 – фото акції на підтримку єдності Іспанії в Барселоні, 3 – фото чоловіка, який тримає прапор на підтримку незалежності Каталонії в Барселоні.

«**El Periódico de Catalunya**» (в перекладі «Періодика Каталонії») – щоденна ранкова газета Каталонії, що видається в Барселоні, належить Grupo Zeta. Газета друкується на двох мовах: іспанській та каталонській. Газета видається тиражем біля 125 тисяч примірників, що робить її

другим регіональним виданням Іспанії після газети «La Vanguardia». Видання належить медіаконцерну Grupo Zeta [16].

Газета була заснована в 1978 році Антоніо Пісарро як прогресивна газета Каталонії, що мала соціалістичні вподобання. Спочатку газета виходила на англійській мові.

Паспорт видання:

Тип: щоденна регіональна газета Каталонії

Формат: берлінер

Заснована: 26 жовтня 1978 року

Видавець: Grupo Zeta

Редактор: Enric Hernández

Політична приналежність: лівоцентризм, каталонізм

Мова: іспанська, каталонська

Ціна: 1,30 €

Головний офіс: Барселона

Тираж: 119 374 примірників

Проаналізуємо матеріал під назвою «*Росія є продовжувачем нещадної імперської традиції*», що був опублікований у газеті 5.12.2017 р. Автор – Cristina Manzano. Жанр: замітка.

Журналістка стверджує, що Росія є продовжувачем нещадної імперської традиції. Вона наводить цитату відомого польського письменника Рішарда Капусцінського про те, що Російська імперія змогла так довго проіснувати завдяки російській мові як засобу міжнаціонального спілкування, сильній бюрократії та суворо побудованій вертикалі влади [16].

Авторка стверджує, що на великій території Російської імперії проживало понад сотню різних етносів і народностей, що сповідували різні релігії. На території від берегів Балтійського моря до Тихого океану сотні мільйонів людей об'єднувала російська мова, завдяки якій вони відчували себе єдиною нацією.

Радянська влада, що прийшла на зміну царського режиму, також спиралася на жорстку адміністративно-командну систему, яка дозволяла правити радянським народом протягом понад сімдесят років.

В кінці публікації журналістка підсумовує про те, що Росія, по суті, ніколи не переставала бути імперією. Вона була нею при царях, при більшовиках, а тепер у новому втіленні при Володимирі Путіні.

Матеріал немає фотоілюстрацій.

РОЗДІЛ 2

ВИСВІТЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОДІЙ ПРЕСОЮ

КРАЇН ПІВНІЧНОЇ ЄВРОПИ

2.1. Міжнародна тематика на сторінках фінської преси

«**Helsingin Sanomat**» – найбільша газета Фінляндії. Виходить щодня, за винятком деяких свят. У 2008 році її щоденний наклад нараховував 412 421 примірників у будні дні та 468 505 прим. по неділях. У розмовній мові газету називають *Hesari* (рус. Хесарі) [28].

Паспорт видання:

тип – щоденна національна передплатна газета

формат – таблоїд

головний редактор – Каіус Ніємі

заснована – 1889 р.

мова – фінська

періодичність – щоденна

обсяг – до 100 сторінок

головний офіс – Гельсінкі

тираж – 338 000 (на травень 2013 р.)

Проаналізуємо матеріал з газети «**Helsingin Sanomat**» під назвою «*Фіни не вірять своєму щастю*», опублікований 20 березня 2018 р. Жанр: замітка. Автор: Йоонас Турунен (Joonas Turunen) [28].

На початку статті автор наводить коротку довідку, в якій зауважує, що згідно опублікованому дослідженню ООН, з 156 країн-учасниць саме в Фінляндії живуть люди, найбільш задоволені якістю свого життя. «Всесвітній доповідь про щастя» (The World Happiness Report) публікується вже в шостий раз. З року в рік Фінляндія очолює цей рейтинг разом з іншими країнами Північної Європи.

Журналісти газети провели дослідження напередодні Міжнародного дня щастя, який відзначається 20 березня. Вони зв'язалися з професором Яном Еммануелем де Неві (Jan-Emmanuel de Neve), який є одним з авторів «Всесвітньої доповіді про щастя». Журналісти поцікавилися, як він ставиться до того, що Фінляндія очолює рейтинг «щасливих» країн та в чому причина того, що фіни виявилися найщасливішими.

«У країнах Північної Європи люди часто відповідають позитивно, коли їм задають питання про їхнє благополуччя і можливості впливати на власне життя», – каже фахівець в області економіки Оксфордського університету Ян Еммануель де Неві.

Журналіст наводить статистичні дані про те, що у 2017 році в рейтингу лідирувала Норвегія, а Фінляндія перебувала на п'ятому місці. У дослідженні 2018 року Фінляндія все ж обійшла Швецію, Норвегію, Ісландію та Швейцарію.

«**Ilta-Sanomat**» (Вечірні вісті) є однією з двох відомих у Фінляндії вечірніх газет, друга за тиражем газета в країні після «Helsingin Sanomat», найбільша вечірня газета Фінляндії [30].

Паспорт видання:

тип – щоденна національна вечірня газета

формат – компакт

власник – Sanoma

заснована – 1932 р.

політичне приналежність – нейтральна

мова – фінська

штаб-квартира – Гельсінкі

Газета була заснована в 1932 році як вечірня версія газети «Helsingin Sanomat». У 1949 році газета стала випускатися самостійно під своїм нинішнім назвою.

Проаналізуємо матеріал з видання «**Ilta Sanomat**» від 19 липня 2017 року. Заголовок матеріалу: «*Петербуржці потягнулися до Фінляндії за продуктами зі списку санкцій*». Жанр: м'яка замітка [30].

Матеріал має лід в якому повідомляється, що шок, викликаний санкціями і економічною кризою, пройшов, і нова хвиля російських туристів знову кинулася до Фінляндії. Пасажири одного з автобусів, який прямував в місто Лаппеенранта в «продуктовий тур», розповіли журналістам «Ilta-Sanomat», що збираються привезти додому продукти, зокрема сири, оскільки їх не влаштовує якість і смак російських аналогів.

Журналісти фінського видання Ilta-Sanomat вирішили провести журналістське розслідування, вони сіли в автобус на Фінляндському вокзалі Санкт-Петербурга і вирушили в напрямку фінського міста Лаппеенранта. Як пише автор статті, всі місця великого рейсового автобуса зайняті, у кожного пасажира вже є точний, заздалегідь продуманий список того, за чим він їде.

Одним з пасажирів виявився петербурзький фотограф видання «Ilta-Sanomat» Олександр Беленький, який отримав завдання від дружини попрацювати кур'єром з перевезення сирів під час відрядження.

Журналіст поспілкувався з російськими туристами, які розповіли йому про причини поїздки. Газета навели більше 4 цитат мешканців Петербурга, зокрема Марини Ігошевої, Марини Климової, Ірини та Сергія Єфремових, які їздять за покупками в Лаппеенранта кілька разів на місяць.

Полиці магазинів Санкт-Петербурга забиті російськими сирами в красивих упаковках. Однак, як пише автор статті, сумна правда полягає в тому, що багато російських сири або взагалі не мають ніякого смаку, або зроблені з порушеннями технології виготовлення даного сорти сиру.

Видання підкреслює, що в Росію дозволяється ввозити лише п'ять кілограмів продуктів харчування, на які поширюється дія відповідних санкцій. Згідно із законом у них повинна бути заводська упаковка, але все ж на деякі продукти, наприклад на свіжу рибу, митниця дивиться крізь пальці. На зворотному шляху гід порадив пасажиром упаковувати рибу так, щоб вона не кидалася в очі на кордоні. І дана порада спрацював: російські митники оглянули сумки поверхнево і зважили багаж тільки двох туристів [30].

При написанні матеріалу журналіст користувався такими джерелами інформації, як: участь в експерименті, спостереження, свідчення та коментарі учасників подій. Матеріал має ілюстративне оформлення: фото фінських сирів у супермаркеті, що є доречним.

«**Иtalehti**» (Вечірня газета) – вечірня щоденна фінська газета, третя за тиражем газета Фінляндії. Виходить з 1980 року. Газета була заснована в 1980 році як вечірнє додаток до газети *Uusi Suomi* [29].

Паспорт видання:

тип – щоденна національна вечірня газета

формат – компакт

власник – Alma Media

заснована – 1980 р.

політичне приналежність – нейтральна

мова – фінська

штаб-квартира – Гельсінкі

У 2014 році тираж основних випусків газети склав 71195 примірників, наклад номерів вихідного дня – 91 840 прим. Виходить шість днів в тиждень, з понеділка по суботу [29].

Власник – компанія «Alma Media», яка також володіє газетами «Иtalehti» і «Kauppalehti». Головний редактор – Петрі Хакала.

Газета політично нейтральна. Головний конкурент – газета «Iltasanomat». У 2015 р. сайт газети став 6-м за популярністю сайтом у фінському сегменті Інтернету.

Фінське видання «**Iltalehti**» опублікувало матеріал під заголовком «*Український офіцер, який виступив проти Росії під час захоплення Криму*». Автор: Nina Järvenkylä. Дата публікації: 22 лютого 2018 р. Жанр: стаття [29].

Стаття починається повідомленням про те, що коли Росія незаконно захоплювала Кримський півострів, українські збройні сили були погано поінформовані про те, що відбувається. Видання «Iltalehti» зустрілося із полковником Юлієм Мамчуром, який захищав свою базу до останнього.

Далі для читачів журналіст повідомляє про деякі вже історичні факти: Росія окупувала Кримський півострів у березні 2014 року; санкції, введені західними країнами проти Росії, діють з того часу; Юлій Мамчур, який захищав українську базу в Криму, відвідав Фінляндію наприкінці лютого.

Далі на сайті видання «Iltalehti» вміщено відео, проілюстровано відважний виступ Юлія Мамчура та його загону проти російських солдатів.

Під заголовком «Незабутні моменти» журналіст видання наводить пряму мову Ю.Мамчура та відтворюють події березня 2014 року.

Повідомляється читачам про те, що Юрій Мамчур наразі є депутатом українського парламенту. У жовтні 2014 року він балотувався у складі блоку Петра Порошенка. Наразі пан Мамчур перебуває у вирі розвитку подій у країні. Ситуація на сході України викликає занепокоєння. Він визнає, що Мінські мирні домовленості наразі не працюють, але їх не виконує РФ. Однак вони допомогли, коли ситуація у східній Україні була найбільш небезпечною. Мамчур вітає ініціативу Президента Петра Порошенка щодо введення миротворців ООН на

тимчасово окуповані території на Сході України. Однак він вважає, що цей процес гальмуватиме Росія [29].

Генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг нещодавно представив на Мюнхенській конференції з безпеки пропозицію, щоб країни, які не є членами НАТО, зокрема Фінляндія, Швеція та Австрія, були представлені в миротворчій місії на сході України. З багатьох точок зору це – гарний план, але, ймовірно, його буде складно реалізувати зусиллями лише трьох країн.

Матеріал гарно проілюстрований, він має 3 фото: фото Ю.Мамчука під час подій в Криму, сучасне фото полковника та загружено відео подій березня 2014 р.

2.2. Міжнародна тематика на сторінках норвезької преси

«Verdens Gang» («VG») (в перекладі «шлях світу») вперше була заснована в 1868 році, але незабаром збанкрутувала. Після закінчення Другої світової війни члени руху Опору знову відродили її. Перше видання вийшло 23 червня 1945 р. [32].

Редактором видання був Christian Arthur Richard Christensen. Після його смерті газету викупив концерн Schibsted в 1967 році.

Паспорт видання:

тип видання – національна масова щоденна газета

формат – таблоїд

власник – Schibsted ASA

редактор – Торрі Педерсен

заснована – 23 червня 1945

мова – норвезька

головний офіс – м. Осло

наклад – 390 510 прим.

ціна – 20 крон

Газета є політично незалежною, і повністю належить компанії «Schibsted ASA». Головний редактор газети – Torry Pedersen з 2011 року. В 2015 р. газета святкувала своє 70-річчя існування. Більш 650 000 газетних сторінок з 1945 по 2002 рік були оцифровані за допомогою сканування мікрофільмів в Національній бібліотеці Осло [32].

З 1 червня 2005 року «VG» веде власну спортивну колонку. З 22 жовтня 2005 року «VG» випускає щотижневі недільні випуски. З 2007 року почав виходити недільний журнал «7».

«VG» відома своєю прихильністю до фотожурналістики. Видання перемагало в щорічному конкурсі «Знімок року». У штаті постійних співробітників нараховується 21 фотограф – це більше, ніж в будь-якій іншій норвезькій газеті.

Проаналізуємо матеріал газети під заголовком *«Росіяни знають, як обійти санкції: вони їдуть отоварюватися в Норвегію»*, опублікований 13 березня 2018 р. Автор: Нора Торп Бьорнстад (Nora Thorp Vjørnstad) [32].

Матеріал має заголовок, лід відсутній, проте весь текст побитий на 6 частин, які мають заголовки: «4 роки без», «В Скандинавії якість краща», «Чому у російських магазинах більше немає іноземного сиру», «Частина життя», «Т-с-с-с!», «Знову ріст». На нашу думку, такий поділ тексту на логічні частини з назвами пояснює проблему і розкриває її поступово.

На початку статті зазначено, що кореспондента видання «VG» погодилися підвезти двоє росіян Олексій Морозов і Андрій Рудаков, які їдуть до Норвегії з метою купити каву. Це була так звана передмова до розгортання наступних частин матеріалу.

У першій частині «4 роки без» автор розкриває причину подорожі росіян до Норвегії. Вже чотири роки як росіяни можуть тільки мріяти про м'який брі, фінський йогурт або улюблену каву на прилавках найближчого магазину. Автор пояснює читачам, що Росія зазнала

санкцій з того самого часу, як країна анексувала український Крим в березні 2014 року. Заборона на імпорт, яким російська влада відповіла Заходу, включає в себе фрукти, овочі, м'ясо, рибу і молочні продукти з Норвегії, США, ЄС, Австралії і Канади.

У частині матеріалу «В Скандинавії якість краща» автор подає цитати росіян, які пояснюють якість продуктів зі Скандинавських країн. Два попутника кореспондента «VG» розповідають про те, що, на їхню думку, якість кави, яка продається в Скандинавії, вище, ніж якість кави, що продається в Росії. А ще багатьом росіянам після введення санкцій не вистачає молочних продуктів з-за кордону.

У розділі «Частина життя» так само у вигляді прямої мови чоловіків пояснюється попит на деякі товари, не задоволення росіян такими санкціями. «Це стало як би частиною життя. І навіть коли доводиться жити без всього цього, я розумію, що це просто необхідно, що російська влада повинна показати, що вони сильні, що вони борються, що не дають комусь там нам вказувати », – каже Олексій, який більше уваги приділяє позитивних моментів в путінській Росії [32].

Автор матеріалу навіть погоджується з думкою про те, що Росія теж відчула на собі деякі позитивні наслідки санкцій. Після того, як Путін у відповідь на західні санкції заборонив імпорт західних продуктів, російське сільське господарство отримало потужний імпульс для розвитку. Такі думки наштовхують нас на те, що видання «Verdens Gang» займає проросійську політику.

В останній частині матеріалу журналіст наводить певні статистичні дані про те, що у жовтні співробітники норвезького КПП в Стурскуг повідомили, що все більше росіян, які відправляються за покупками, стали перетинати кордон між двома країнами. Восени минулого року поліція заявила, що в 2017 році кількість перетинів кордону через КПП Стурскуг може скласти 260 тисяч.

Жанр матеріалу: стаття з елементами репортажу. Публікація має лише одну ілюстрацію: фото пропускного пункту на кордоні Росії і Норвегії, що, на нашу думку, не дуже влучно відображає тему.

2.3. Міжнародна тематика на сторінках шведської преси

«Aftonbladet» – найбільша шведська вечірня газета, її читають 3,5 мільйона осіб щодня. Редакція розташована в м. Стокгольмі. Сьогодні це найбільша щоденна газета в Скандинавії. Тираж – 154 900 примірників. 91% акцій «Aftonbladet» належать норвезькому концерну Schibsted, осатні 9% – Шведській національній організації роботодавців [27].

У серпні 2009 року стаття Дональда Бустрьома (Donald Boström) «Вони крадуть органи наших синів» (*Våra söner plundras på sina organ*) викликала серйозне загострення відносин Швеції та Ізраїлю [27]. Репортаж будувався на чутках про те, що ізраїльські військові виймають і продають органи палестинців. Автор посилався на анонімні джерела в ООН, а також на якийсь випадок 1992 року. Ізраїль передав Швеції офіційну ноту протесту, проте прем'єр-міністр Фредрік Рейнфельдт (Fredrik Reinfeldt) заявив, що уряд не буде засуджувати Бустрьома, так як свобода слова – основна цінність шведського суспільства. В результаті на Швецію посипалися звинувачення в антисемітизмі.

«Aftonbladet» часто звинувачують у поширенні пліток під виглядом новин. Власний автор газети Петер Кадхаммар (Peter Kadhammar) одного разу розкритикував «Aftonbladet» за те, що вона приділяє особистому життю моделі Лінди Русінг (Linda Rosing) не менше уваги, ніж війні в Іраку.

При цьому багато репортерів і журналістів «Aftonbladet» були нагороджені різними преміями і титулами, в тому числі найпрестижнішою Великою журналістською премією Швеції.

З 2016 року головний редактор, виконавчий директор і відповідальний видавець «Aftonbladet» – Софія Ульсон Ульсен (Sofia Olsson Olsén).

Редакцію по культурі звинувачують в російській пропаганді з багатьох міжнародних питань, включаючи кризу на Україні і вступ Швеції в НАТО.

Проаналізуємо матеріал газети «**Aftonbladet**» від 30 марта 2018 р. під назвою «*Чемпіонат світу з футболу створив у Швеції «лавиноподібний» попит на квитки в Росію*» [27]. Тема: попит на квитки в Росію на чемпіонат світу з футболу. Проблематика: з'ясувати причини попиту на квитки. Жанр: м'яка замітка з елементами аналітики.

На початку статті автор повідомляє, що на чемпіонат світу з футболу в Росію збирається рекордна кількість шведів. Як зазначає газета, такий «лавиноподібний» попит викликаний як інтересом громадян країни до футболу і їх прагнення долучитися до святкового настрою чемпіонату, так і відсутністю необхідності отримувати російську візу.

Журналіст нагадує читачам, що 4 червня в Росії відкривається чемпіонат світу з футболу, на якому Швеція зустрінеться зі збірними Німеччини, Мексики і Південної Кореї. Фінал відбудеться 15 липня, і всі, хто купив квиток хоча б на один матч, зможуть в'їхати в країну без подачі документів на візу – вистачає лише спеціального дозволу під назвою паспорт вболівальника, зауважує «Aftonbladet».

У Швеції, як зазначає видання, інтерес до чемпіонату світу досить високий. Відповідно до недавнього дослідження компанії Ticket Privatresor, кількість заброньованих поїздок до Росії виросло «лавиноподібно» – більш ніж в десять разів. Саме спираючись на це дослідження, газета зробила висновки про збільшення попиту.

Очевидно, мова йде про зростання з низького рівня, так як Росія ніколи не була привабливою країною для відпустки – особливо влітку,

коли стоїть спекотна погода. Однак, як підкреслює «Aftonbladet», така цифра все одно привертає увагу.

Свої думки журналіст підкріплює прямою мовою менеджера компанії. «Багато шведські мандрівники, які цікавляться футболом, хочуть особисто подивитися матчі, а також долучитися до прекрасного святкового настрою, яке створює великий чемпіонат», – зазначила менеджер з комунікацій Ticket Катаріна Данієлс.

При написанні матеріалу журналіст користувався такими джерелами інформації, як: спостереження, робота з документами, коментарі експертів.

РОЗДІЛ 3

ВИСВІТЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОДІЙ ПРЕСОЮ США

3.1. Міжнародна тематика на сторінках газети «USA Today»

Видання «USA Today» – це загальнонаціональна щоденна газета США, яка видається компанією Gannett Corporation. Заснована газета у Вашингтоні 15 вересня 1982 р. підприємцем Еломом Ньюхартом [25]. Сьогодні «USA Today» є лідером за накладом серед газет США: тираж 1 млн. 830 тисяч примірників, недільний випуск видається накладом 2 млн. 200 тисяч примірників.

Проаналізуємо публікації газети «USA Today» за 2019 рік.

Матеріал під назвою «*Що відомо про стрілянину в Мідленді й Одесі*» опублікований в газеті 1.09.2019 р. автор: Олівія Санчес (Olivia Sanchez). Жанр: розширена замітка.

Публікація має лід, в якому повідомляється, що в суботу, 31 серпня, в Техасі невідомий викрав поштовий фургон і відкрив вогонь, в результаті чого як мінімум п'ять осіб загинули, 21 отримала поранення. Злочинцем, якого поліція застрелила, виявився білий чоловік у віці близько 35 років. Поки влада не називає його імені. Тільки за 2019 рік у США результаті масових розстрілів загинуло 602 людини і 2 тисячі 356 осіб були поранені.

Матеріал можна поділити на 4 тематичні блоки: перший без назви, в якому повідомляються факти і подробиці події, інші три блоки мають назви: Що відбулося? Де знаходяться жертви? Де знаходяться Мідленд і Одеса? Такий поділ є дуже зручним, адже концентрує увагу читача, допомагає йому орієнтуватися в інформації.

На початку статті журналістка наводить факти про те, що масове вбивство в Техасі стало вже другим інцидентом, що стався менш ніж за

місяць. Рівно чотири тижні тому 22 людини були вбиті і 24 людини отримали поранення, коли стрілець відкрив вогонь в гіпермаркеті Walmart в місті Ель-Пасо. За даними некомерційної організації Gun Violence Archive, яка відстежує подібні події, за 2019 рік у США відбулося 280 масових розстрілів, в яких як мінімум четверо людей були поранені або вбиті, крім самих нападників. Тільки за 2019 рік у результаті масових розстрілів загинуло 602 людини і 2356 осіб було поранено [25].

У блоці «Що відбулося?» авторка відтворює події трагедії, що сталася на дорозі між Мідленд і Одесою в суботу 31 серпня 2019 р.

Блок «Де знаходяться жертви?» повідомляє читачам, що п'ять, людей було вбито, 21 отримала поранення, як повідомив глава поліції Одеси Майкл Герке (Michael Gerke). У ході операції по затриманню стрілка були поранені троє офіцерів – один офіцер поліції Мідленд, один офіцер поліції Одеси і один офіцер Техаського управління громадської безпеки. 13 осіб, які отримали поранення, були доставлені в центральну лікарню Одеси, про що повідомив її голова Расселл Тіппін (Russell Tippin). Семеро людей перебувають у критичному стані, двоє – в серйозному стані, а одна людина померла [25].

Окреслено місцерозсташування міст, в яких відбулася трагедія у блоці «Де знаходяться Мідленд і Одеса?». Авторка зазначила, що Мідленд і Одеса, загальне населення яких становить понад 200 тисяч осіб, – це один з головних нафтогазових центрів країни. Вони розташовані на рівнинах Західного Техасу між Ель-Пасо і Далласом.

Публікація проілюстрована 2 фотографіями, на яких зображені жінки, які оплакують загиблих. Джерело фото – REUTERS, автор – Jose Luis Gonzalez.

Матеріал має ознаки розширеної інформаційної замітки, адже вона максимально інформативна, повідомляє лише про головне, суттєве. Текст публікації розрахований на широку аудиторію, універсальний, він

не містить загальних фраз, певних міркувань авторки, у ньому наявні конкретні прізвища, цифри, короткі цитати.

Матеріал під заголовком *«Трамп пообіцяв «поки» не вводити нові мита на китайські товари в зв'язку з поновленням переговорів»* був опублікований у газеті 29.06.2019 р. у розділі «Саміт G20 в Осаці». Автор: Девід Джексон (David Jackson). Жанр: стаття.

Тема: Дональд Трамп і Сі Цзіньпін домовилися про відновлення переговорів на високому рівні з метою укласти нову торговельну угоду між двома країнами. Вони сподіваються, що це дозволить покласти край торговій війни, яка викликала потрясіння на ринках і зростання цін по всьому світу. Однак жоден з лідерів не повідомив, на які поступки вони готові піти в ході переговорів [25].

На початку статті автор повідомляє подає інформацію про подію за принципом що? де? коли?: «у суботу, 29 червня, президент США Дональд Трамп і голова КНР Сі Цзіньпін домовилися про відновлення переговорів на високому рівні з метою укласти нову торговельну угоду між двома країнами. Вони сподіваються, що це дозволить покласти край торговій війни, яка викликала потрясіння на ринках і зростання цін по всьому світу» [25].

Журналіст наголошує на тому, що ні Трамп, ні його китайський колега не повідомили про те, на які поступки вони готові піти в ході переговорів, які раніше зайшли в глухий кут.

Автор матеріалу робить певні міркування з приводу майбутніх переговорів, їх можливості фіналу та результатів, аналізу ситуацію, що склалася між двома країнами.

Далі журналіст повідомляє про результат переговорів, навівши цитати обох учасників процесу – Трампа та Сі: президент США зазначив, що переговорний процес «повернувся на круги своя», але не повідомив про те, чи було досягнуто згоди. Сі назвав ці переговори потенційним переломним моментом у китайсько-американських

відносинах і сказав Трампу, що їх країни «отримають вигоду з співробітництва і програють в разі конфронтації. Співпраця і діалог - це краще, ніж конфронтація» [25].

Аналізує автор матеріалу й ситуацію, що склалася протягом декількох місяців, наголосивши, що США і Китай по черзі вводили один проти одного нові тарифи, провокуючи зростання цін для виробників і споживачів та уповільнення росту світової економіки. Підкріплює свої слова журналіст цифровими показниками, надаючи читачам результати дослідження Федерального резервного банку Нью-Йорка: тарифи, введені в 2018 році, призвели до зменшення річного доходу звичайної сім'ї в середньому на 419 доларів [25].

Завершується стаття прогнозами щодо подальших стосунків між США та Китаєм. Проілюстрований матеріал двома фотографіями, на якій зображені президент США Дональд Трамп і голова КНР Сі Цзіньпін під час зустрічі.

3.2. Міжнародна тематика на сторінках газети «The Wall Street Journal»

Газета «**The Wall Street Journal**» – це щоденна американська ділова газета англійською мовою. Видається в Нью-Йорку компанією «Dow Jones & Company», яка входить з 1889 р. у холдинг «News Corporation» Руперта Мердока [23].

«**The Wall Street Journal**» – одне з найбільших впливових американських видань. У 2010 році щоденний тираж газети становив 2,1 млн. примірників і 400 тис. платних підписок в Інтернеті. Газета отримувала 33 рази Пуліцерівську премію [23]. Видається європейський й азіатський варіант видання газети.

Проналізуємо матеріали видання за 2019 рік.

Матеріал під назвою «*Кроки українського президента щодо припинення конфлікту з Росією викликають протести*» опублікований в

газеті «The Wall Street Journal» 7.10.2019 р. Жанр: репортаж з елементами аналітики. Автор: Джеймс Марсон (James Marson).

Публікація має лід: «Демонстранти стурбовані тим, що Володимир Зеленський, якого критикували через розмови з Трампом, поступається вимогам Москви про проведення виборів в сепаратистських регіонах» [23].

Тема: тисячі людей по всій Україні вийшли на демонстрації протесту проти спроб президента В. Зеленського зупинити війну за допомогою виборів у Донбасі. Газета поділяє стурбованість протестуючих. Вона теж підозрює, що Кремль через вибори хоче надати законний статус «ставленикам Москви».

Автор матеріалу знаходиться в Києві на Україні серед протестантів, які вийшли на демонстрацію протесту проти спроб президента Володимира Зеленського зупинити п'ятирічний конфлікт з Росією. Це створює додаткові внутрішні проблеми для недосвідченого керівника, який також намагається усунути негативні наслідки від своєї телефонної розмови з президентом Трампом.

Демонстранти стурбовані тим, що Зеленський під тиском європейських лідерів, які прагнуть поліпшення відносин з Москвою, поступиться російським вимогам. Кремль хоче воз'єднати з Україною контрольовані ним сепаратистські регіони, почавши із проведення виборів на Сході України. За словами критиків, це дозволить Москві зірвати плани Києва щодо інтеграції України із Заходом [23].

Журналіст наводить пряму мову деяких протестувальників 43-річного програміста Данила Ковжуна, який прийняв у неділю участь в протестах. Він стверджує, що «Росія залишить для себе відкритими двері на Україну» [23].

Автор публікації аналізує вчинки Зеленського, виділяє серед його дій позитивні та негативні сторони, дає оцінку його діяльності. Віє зауважує, що «Зеленський дав новий поштовх згаслим мирним

зусиллям. Нещодавно Україна і Росія здійснили обмін полоненими по 35 чоловік з кожного боку. Французький президент Еммануель Макрон очолив зусилля Євросоюзу з розвитку успіху цих починань. У цьому місяці може відбутися зустріч Зеленського з російським президентом Володимиром Путіним за участю Макрона і канцлера Німеччини Ангели Меркель. Це буде перша за три роки зустріч в такому форматі» [23].

Журналіст повідомляє читачам, що Зеленський неодноразово заявляв, що вибори повинні пройти за українськими законами, в присутності європейських спостерігачів і без російських військ. Росія заперечує, що у неї є війська в цих районах.

Однак його політичні опоненти і протестуючі стурбовані тим, що Кремль змушує Зеленського до поступок, які додадуть законний статус місцевим ставленикам Москви. Вони підозрюють, що Росія не відмовиться від своєї мети взяти Україну під свій контроль.

Наводиться ще думка Василя Філіпчука, який очолює київський аналітичний Міжнародний центр перспективних досліджень. Експерт стверджує, що підхід Зеленського вельми ризикований.

У кінці матеріалу автор повідомляє, що у неділю протести відбулися в десятках міст України, в них взяли участь тисячі людей. На головній площі Києва, де в 2014 році пройшла кривава революція, що закінчилася втечею проросійського президента, зібралося приблизно 10 тисяч протестувальників. Натопт був налаштована мирно, слухаючи рок-музику і промови, вигукувалися гасла: «Слава Україні! Героям слава!». Багато говорили про необхідність уникнути внутрішнього конфлікту, яким Росія спробує скористатися [23].

Публікація проілюстрована 2 фотографіями, що зображують демонстрацію протестувальників.

Матеріал під назвою «Мексика перетворюється в наркокартель» був опублікований в газеті 7.11.2019 р. в розділі «Редакційна стаття». Жанр: стаття.

Тема публікації: У Мексиці наркодилерами застрелені три жінки з США і шестеро їхніх дітей. І хоча від рук наркокартелів в Мексиці гине по 90 осіб на день, лівий президент Лопес Обрадор відмовляється від «допомоги» США. Справа в тому, що під час влаштованої США «війни з наркотиками» в 2000-і роки в Мексиці загинули десятки тисяч людей.

На початку статті автор повідомляє читачам інформаційний привід за принципом: Що? Де? Коли? Він стверджує, що в понеділок в Мексиці були по-звірячому вбиті три жінки-мормонки та їх шестеро дітей, які були американськими громадянами і довгий час проживали в цій країні. Це стало новим свідченням тієї жорстокої реальності, яка панує на території південної сусідки Сполучених Штатів. Банди наркоторговців контролюють величезні ділянки території Мексики, а уряд країни не в силах з ними впоратися, так як йому не вистачає для цього ні сил, ні коштів, яких у злочинців в надлишку [23].

Наводиться деталі цього масового вбивства, журналіст повідомляє, що таке свавілля твориться в Мексиці постійно. Далі він підкріплює свої думки цифрами та фактами, говорячи, що рада з міжнародних відносин (Council on Foreign Relations) 22 жовтня опублікувала свою доповідь, в якій говориться, що кількість вбивств в країні різко зросла, і їх часто роблять наркокартелі. У 2018 році був поставлений новий рекорд за кількістю вбивств, що склав 36 000 чоловік, а в цьому році в середньому щодня від рук убивць гине 90 осіб [23].

Цю ситуацію коментує сенатор з Небраски Бен Сасс (Ben Sasse), у матеріалі наводяться його думки, зокрема: «Жорстока правда полягає в тому, що Мексика небезпечно близька до того, щоб перетворитися в неспроможна держава» [23].

Журналіст пише про те, що у вівторок президент Трамп через Твіттер запропонував Мексиці допомогу. Однак Обрадор відповів, що йому «не потрібна інтервенція». Але США вже надають Мексиці

розвідувальну інформацію і надають допомогу в забезпеченні безпеки, налагодивши тісну співпрацю з поліцією цієї країни.

У кінці статті редактор газети висуває припущення про те, що якщо Мексика не в змозі контролювати свою територію, США доведеться рішучіше захищати американців в обох країнах від картелів. Управління по боротьбі з наркотиками має знайти тих, хто замовив вчинені в понеділок вбивства, а також їх виконавців. Ліквідувавши цих вбивць, Америка подасть сигнал про те, що у її системи правосуддя довгі руки. І тут не можна виключати проведення американської військової операції [23].

Матеріал містить 2 фотографії, які підкріплюють інформаційну складові статті, на них зображенні наслідки нападів.

3.3. Міжнародна тематика на сторінках газети «The New York Times»

Загальнонаціональна щоденна широкоформатна газета «**The New York Times**» заснована в 1851 р., є найвідомішою газетою у світі. Власником видання є компанія «The New York Times Company». Тираж газети складає: 1,1 млн. – щоденний випуск, 1,7 млн. – недільний випуск. Газета видається сім раз на тиждень. Читацька аудиторія складає 4,9 млн. осіб у будні дні, 6,8 млн. осіб – у неділю [42, с.275].

Проаналізуємо публікації газети за 2019 рік.

Матеріал «*Український олігарх, який зганьбився, та його дивний проєкт гірськолижного курорту*» був опублікований 7 листопада 2019 р. Автор – Ендрю Хіггінс (Andrew Higgins). Матеріал опублікований у розділі «Економіка», в підрозділі «Ситуація на Україні». Жанр: стаття.

Публікація починається лідом, що вводить в тему матеріалу: «Якщо український олігарх доб'ється свого, то Чорна Тиса, село в передгір'ях Свидовецького масиву на Карпатах, перетвориться в гірськолижний курорт ціною в мільярд доларів. Для Коломойського це

все забава. Розвивати гірськолижний курорт він і не збирається. На думку експертів, йому хочеться лише показати свою владу» [22].

Автор статті на початку публікації повідомляє, що на Україні тривожаться з приводу того, що Ігор Коломойський, опальний мільярдер, який добивається реабілітації, має намір повернутися – і ще більше розширити свій вплив. Про це свідчать поспішні роботи з розширення майже непрохідної стежки в Карпатських горах на південному заході країни.

Далі наводиться історична довідка про те, що у 2017 році, коли уряд конфіскував трофейний актив Коломойського – Приватбанк, а його звинуватили у розкраданні на мільярди доларів, Коломойський пішов у добровільне заслання в Швейцарію, а потім до Ізраїлю. Повернувся на Україну він вже в цьому році, коли гуморист Володимир Зеленський, колишній діловий партнер олігарха, у квітні переміг на президентських виборах. Автор наголошує, що «Зеленський прийшов до влади, пообіцявши жорстко розібратися із застарілої корупцією на Україні й олігархами, тому його відносини з Коломойським можна вважати барометром його щирості і показником, наскільки він здатний виконувати свої обіцянки» [22].

Читачам повідомляється, що через корупцію карпатські ліси і так сильно страждають від незаконних вирубок. Захисники природи кажуть, що гірськолижний курорт спотворить масив Свидовець, вразливу зону високогірних лісів, бо за планом проєкта буде побудовано 33 підйомника, 230 кілометрів лижних трас, маса готелів і 120 ресторанів.

Наводить журналіст і думки різних експертів, зокрема Ірис дель Соль, франко-української екоактивістки й уродженки Карпат, яка разом із батьком очолює кампанію «Вільний Свидовець» проти курорту. На її думку, «Свидовець – це перевірка для нового президента України на те, чи ставленик він Коломойського або ж незалежна фігура» [22].

Серед інших експертів, які коментують певні думки й Богдан Проць, ботанік Українського державного музею природної історії і активний противник проекту «Свидовець», Оксана Станкевич-Волосянчук з екологічної групи «Екосфера», професор Ужгородського університету і радник уряду з розвитку туризму Федір Шандор, пан Проць, вчений з Музею природної історії, Іван Павлючук, мер Чорної Тиси, села в передгір'ях Свидовецького масиву. Журналіст наводить різні думки з приводу будівництва гірсько-лижного курорта, спираючись на прями мови зазначених експертів.

Стаття супроводжується двома фотографіями олігарха Коломойського під час публічних виступів.

Матеріал під назвою *«Справжня небезпека «Джокера» у всіх на виду»* був опублікований в газеті за 6 листопада 2019 р. Автор: Лоуренс Уэр (Lawrence Ware). Жанр: стаття. Матеріал опублікований у розділі «Суспільство» [22].

На початку статті автор повідомляє читачам привід написання матеріалу – прем'єра фільму «Джокера», що викликала багато розмов про те, що ця розповідь про кровожерливого лиходія нагадує новини про масові вбивства, і що цей фільм може підштовхнути неврівноважених глядачів до насильства. Але як виявилось, картина ця підштовхнула глядачів лише до того, щоб ширше відкрити свої гаманці і купити квитки на головну прем'єру жовтня.

Автор публікації пояснив свої побоювання, пояснивши, що знятий режисером Тоддом Філіпсом фільм «Джокер», в якому головну роль душевнохворого клоуна Артура Флека виконує Хоакін Фенікс, – «це одночасно якісний фільм і мішанина з «Короля комедії» і «Таксиста» Скорсезе. Це уклін в бік класового неприйняття і підморгування архетиповому сюжету Бетмена. А в центрі цієї картини стоїть психічнохворий чоловік-одинак» [22].

Журналіст доводить читачам думку про те, що автори фільму хотіли сказати про психічний розлад і класові розбіжності в суспільстві, крім того ще й про переваги білої раси. «По суті справи, це ілюстрація того, що відбувається, коли перевага білої раси ніким не стримується. Картина показує помилки багатьох білих чоловіків про своє місце в суспільстві і про ту звіроподібну жорстокість, яка у них виникає, якщо їх позбавляють цього місця», – наголошує автор статті [22].

Автор детально аналізує сюжет фільму, пояснює складні моменти читачу. Матеріал ілюстрований двома фотографіями з фільму.

3.4. Міжнародна тематика на сторінках газети «The Washington Post»

Видання «**The Washington Post**» – це американська щоденна газета, що видається в місті Вашингтоні, є найбільшою газетою столиці Сполучених Штатів Америки, вона входить у число найстаріших і найвпливовіших видань країни [24].

Власником видання є компанія Washington Post Company. Тираж газети складає 545 тисяч примірників щодня, 764 тисяч примірників у неділю. Газета отримала 47 Пулітцерівських премій, в тому числі шість окремих премій в 2008 році [43, с.275].

Проаналізуємо матеріали газети «The Washington Post» за 2019 рік.

Матеріал під заголовком «*Чому Україна та Росія все ще воюють*» був опублікований в газеті 14.11.2019 р. у підрозділі «Східна Україна». Автор: Уїлл Енглунд (Will Englund). Жанр: стаття.

На початку статті журналіст повідомляє читачам про провід, що спричинив написання матеріалу: 13 листопада, провідний американський дипломат на Україні Вільям Тейлор (William B. Taylor) назвав Росію «сусідом-задиракою». У тих заявах, які Тейлор зробив під час перших відкритих слухань у рамках процедури імпічменту, неодноразово виникала тема конфлікту між Україною та

проросійськими сепаратистами, що почався в 2014 році. У цій війні Росія грає тіньову роль, спочатку провокуючи, а потім надаючи підтримку ополченцям у двох східних областях України, включаючи Донбас [24].

Далі автор пропонує розібратися, що трапилося і в якій стадії зараз знаходиться конфлікт між Україною та Росією. Для полегшення читання публікації та кращого орієнтування читачів у матеріалі, журналіст ділить статтю на 5 блоків, які називає: Коріння конфлікту – в народному повстанні; Бойові дії низької інтенсивності тривають; У конфлікті на Сході України загинуло близько 13 тисяч осіб; Думки з приводу сепаратистських регіонів розділилися; Обережні спроби прийти до світу [24].

У першому блоці «Коріння конфлікту – в народному повстанні» автор досить чітко, точно, лаконічно окреслив причини конфлікту, а також описав ситуацію, що склалася на сьогодні на Сході України. «Війна почалася після того, як в результаті народного повстання в Києві корумпований прокремлівський президент України Віктор Янукович був змушений втекти до Росії. Президент Росії Володимир Путін, який вкрай негативно ставиться до повстань мас, боявся, що Україна залишить орбіту Росії, зробивши вибір на користь Євросоюзу. Путін організував анексію Кримського півострова, де у Росії була військово-морська база, а потім у переважно російськомовному Донбасі він спровокував бунт проти «фашистів», які нібито захопили контроль в Києві» [24].

Журналіст чітко називає учасників конфлікту: «українські сепаратисти становлять собою змішану групу. До них відносяться ополченці з числа місцевих жителів, в тому числі представники злочинних угруповань, а також ополченці, які прибули на Схід України з Росії» [24].

Автор наголошує й на тому, що Москва заперечує інформацію про те, що вона надає безпосередню підтримку ополченцям на Сході

України, а також заперечує свою причетність до катастрофи на Малайзійських авіалініях, під час якої загинуло 298 осіб. Хоча, як зауважує журналіст, що міжнародна команда слідчих на чолі з представниками Голландії прийшла до висновку, що ракета, яка в 2014 році збила пасажирський літак над східною Україною, належала російським збройним силам.

Повідомляє журналіст читачам й те, що з моменту початку війни пройшло вже п'ять років, і з часом вона перетворилася в конфлікт низької інтенсивності. «З моменту початку війни на сході України вже загинуло близько 13 тисяч осіб з обох сторін, і багато українців дуже втомилися від цього конфлікту. Потенційні друзі в європейських столицях теж відчують занепокоєння. Влітку цього року американські дипломати – в тому числі Тейлор і помічник заступника держсекретаря США Джордж Кент (George Kent) – намагалися привернути увагу до загрози, що виходить від Росії, і стратегічної значущості України для національної безпеки США. Вони наполягали на необхідності продовжити надавати допомогу Україні. І обидва вони відчували глибоке занепокоєння, спостерігаючи ставлення президента Трампа до України» [24].

У кінці статті журналіст описує сучасний стан конфлікту, на якій стадії знаходяться перемовини, наголосивши, що у вересні Україна і Росія обмінялися 70 полоненими, у жовтні Зеленський заявив, що він готовий розглянути той план дій, який отримав назву формули Штайнмайера і який дозволить підготувати ґрунт для мирних переговорів. Однак після цього в Києві почалися протести проти «капітуляції».

Публікація проілюстрована двома фотографіями, зробленими в АТО і зображують війських.

Загалом можна зробити висновок, що матеріали видання «The Washington Post» зроблені на актуальні суспільно-політичні теми,

відображають сучасні світові проблеми. В центрі уваги видання – політичні події як міжнародні, так і національні, наприклад: «Імпічмент президента США посилює потребу Києва у зближенні з Москвою», «Як демократам вирішити головоломку імпічменту», «100 мільярдів за відмову від С-400», «Жінка в американській політиці – треба вміти за себе постояти», «Чи помилився Макрон в діагнозі НАТО?» та ін. Основними жанрами газети є інформаційні (замітки, звіти, репортажі) та аналітичні (стаття, коментар, огляд, рецензія). Усі матеріали видання характеризуються повними, різностороннім аналізом широкого кола фактів та явищ.

ВИСНОВКИ

Здійснивши тематичний, проблемний, жанровий аналіз публікацій на міжнародну тематику у провідних зарубіжних ЗМІ, можемо зробити такі висновки та узагальнення.

Міжнародна тематика широко висвітлюється в національній якісній пресі країн Південної, Північної Європи та США. Публікації цієї тематики займають, як правило, перші шпальти видання обсягом 2-4 сторінки у розділах «Світ», «Події світу», «Міжнародні події», «Новини світу».

Основними темами публікацій в аналізованих друкованих ЗМІ: італійських («Corriere della sera», «La Repubblica»), іспанських («ABC», «El Pais», «El Mundo», «La Vanguardia», «El Periódico de Catalunya»), Північної Європи («Helsingin Sanomat», «Ilta-Sanomat», «Iltalehti», «Verdens Gang», «Aftonbladet»), США («USA Today», «The Wall Street Journal», «The New York Times», «The Washington Post»), були воєнні події на Сході України, стосунки України і Росії, реакція європейської спільноти на події на Сході України, реакція США на воєнні дії, стосунки між державами Україна – Росія – США, історичні питання, пов'язані із початком воєнних дій на Сході України, анексія Криму. З аналізованих видань більше місце на таку тематику відведено в американській пресі, менше у пресі країн Європи.

Найширше міжнародна тематика представлена на сторінках американського видання «The Washington Post», в якій публікуються матеріали на актуальні суспільно-політичні теми, відображають сучасні світові проблеми. В центрі уваги видання – політичні події як міжнародні, так і національні, наприклад: «Імпічмент президента США посилює потребу Києва у зближенні з Москвою», «Як демократам вирішити головоломку імпічменту», «100 мільярдів за відмову від С-

400», «Жінка в американській політиці – треба вміти за себе постояти», «Чи помилився Макрон в діагнозі НАТО?» та ін. Основними жанрами газети є інформаційні (замітки, звіти, репортажі) та аналітичні (стаття, коментар, огляд, рецензія). Усі матеріали видання характеризуються повними, різностороннім аналізом широкого кола фактів та явищ.

Поширеними жанрами публікацій на сторінках аналізованих видання є стаття, репортаж, замітка, проте найуживанішим жанром є стаття, у ній детально аналізуються певні події зі світу політики, міжнародних відносин, економіки; журналісти доносять до читачів свої думки, що завжди підкріплюють експертними висновками, коментарями фахівців. Описуючи ту чи іншу подію, журналісти видання звертають увагу читачів на проблеми, які виникають у зв'язку з описуваними ситуаціями.

Найширше подають міжнародну тематику газети, що є зразком якісної преси, до яких можна віднести: «Corriere della sera», «La Repubblica», «ABC», «El Pais», «El Mundo», «La Vanguardia», «Helsingin Sanomat», «USA Today», «The Wall Street Journal», «The New York Times», «The Washington Post». У них збалансовано, всебічно, точно висвітлюються певні події та факти за допомогою аналітичних та інформаційних жанрів. Усі матеріали видання створюються з дотримання професійних та етичних стандартів журналістики, що викликає довіру читачів.

До типових ознак таких видань можна віднести:

- повнота і всебічність висвітлення міжнародних та національних подій зі світу політики, економіки, мистецтва, науки та освіти;
- акцент на інтерпретації подій, аналіз фону, на якому розгортаються новини;
- гідність, стриманість в оформленні і стилі видання;
- культурний тон матеріалів видання, відсутність паніки, істерії;
- неупередженість та високоетичний підхід до створення публікацій;

- зацікавленість у загальнолюдських проблемах;
- наявність редакційної сторінки, досконалість у її веденні.

Усі публікації на міжнародну тематику супроводжуються якісними світлинами, що наочно демонструють читачу описувану подію. До кожного матеріалу подається по 2-3 фотографії, зроблені фотографами видання. Часто такі світлини розміщуються на перших шпальтах газети, в центральній частині видання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Т. О. Зарубіжна журналістика: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / Т. О. Бондаренко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 58 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія преси, 2004. – 260 с.
3. Вартанова Е. Л. Медиаэкономика зарубежных стран: Учебн. пособие / Елена Вартанова. – М.: Аспект-Пресс, 2003. – 335 с.
4. Галлін Деніел С., Манчіні П. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / Переклад з англ. О.Насика. – К.: Наука, 2008. – 320 с.
5. Гресько О. В. Міжнародна журналістика в контексті глобальних суспільних трансформацій: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / О.В. Гресько; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2004. – 18 с.
6. Гриценко О.М. Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 304 с.
7. Журналістика вікінгів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/zhurnalistika_vikingiv
8. Записи українського журналіста з Норвегії: розвінчування міфів і корисні поради. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ipress.ua/articles/zapysky_ukrainskogo_zhurnalista_z_norvegii_196470.html
9. Іванов В. Ф., Дудко О. С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар. – К., 2011. – 288 с.

10. Мелещенко О. К. Міжнародна журналістика: новітні форми підготовки фахівців / О.К. Мелещенко. – Пам'ять століть. Україна: історичний науковий та літературний журнал. – 2007. – № 3. – С. 60-68.
11. Мельник М.В. Стратегічні напрямки інформаційної політики Скандинавських країн: досвід для України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-2/doc/6/06.pdf>
12. Михайлів Н. До розмежування понять «якісна» та «елітарна» преса (на прикладі США) // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2018. – Вип. 44. – С. 140–147.
13. Носова Б. М. Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика : навч. посіб. / Б. М. Носова; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2016. – 127 с.
14. Офіційний сайт газета «El Mundo». – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.elmundo.es/
15. Офіційний сайт газета «El Pais». – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://elpais.com/>
16. Офіційний сайт газета «El Periódico de Catalunya». – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.elperiodico.com
17. Офіційний сайт газета «La Vanguardia». – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.lavanguardia.com/
18. Офіційний сайт газета «ABC». – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.abc.es/>
19. Офіційний сайт газети Aamulehti. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aamulehti.fi>
20. Офіційний сайт газети «Corriere della Sera». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.corriere.it>
21. Офіційний сайт газети «La Repubblica». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repubblica.it>

22. Офіційний сайт газети «The New York Times». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nytimes.com>
23. Офіційний сайт газети «The Wall Street Journal». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wsj.com>
24. Офіційний сайт газети «The Washington Post». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.washingtonpost.com>
25. Офіційний сайт газети «USA Today». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.usatoday.com>
26. Офіційний сайт газети Aftenposten. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aftenposten.no>
27. Офіційний сайт газети Aftonbladet. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aftonbladet.se>
28. Офіційний сайт газети Helsingin sanomat. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hs.fi>
29. Офіційний сайт газети Iltalehti. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iltalehti.fi>
30. Офіційний сайт газети Iltasanomat. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.is.fi>
31. Офіційний сайт газети Kauppalehti. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kauppalehti.fi>
32. Офіційний сайт газети Verdens Gang. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vg.no>
33. Печать зарубежных стран: Западная Европа, Америка, Австралия. – М., 1962.
34. Пономарів М.О. Вплив преси Іспанії та Сполучених Штатів Америки на ЗМІ Латинської Америки. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1305>
35. Рембецька О. Тенденції таблоїдизації світової медіаіндустрії (на прикладі британської газети «The Guardian») [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми сучасного мас-медійного простору : матер. Всеукр.

наук.-прак. конф. (м. Херсон, 12-13 вересня 2016 р.) / Херсонський державний університет. Херсон: ХДУ, 2016. С.69-71. Режим доступу: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Збірник%20матеріалів%20конференції.PDF?id=197444fc-1d4e-4c60-bdef-de8f7de0b98d>

36. Рембецька О.В. Зарубіжна журналістика. Методичні рекомендації для студентів III-IV курсів напряму підготовки 6.030301. Журналістика денної та заочної форм навчання Херсон: Вид-во ХДУ, 2013. – 55 с.

37. Світові мас-медіа: короткий довідник для студентів Інституту журналістики. – К., 1999. – 123 с.

38. Середюк-Буз В. Американська парадигма обмеження свободи масової інформації / В. В. Середюк-Буз // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 717-721.

39. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / За ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – 224 с.

40. Хотюн Л. Сучасні таблоїдні ЗМІ в Україні, Великобританії та США // Вісник Львів. ун-ту. Серія журн. – 2011. – Вип.34. – С. 217-221.

41. Цимбаленко Є. С. Таблоїдизація медіакомунікацій / Є. С. Цимбаленко // Наукові записки Інституту журналістики. – 2013. – Т. 50. – С. 206-211.

42. Энциклопедия мировой индустрии СМИ: Учебное пособие для студентов вузов / Под ред. Е. Л. Варгановой / М. В. Блинова, Е. Л. Варганова, А. В. Вырковский и др. – Аспект Пресс Москва, 2013. – 464 с.

43. Юричко А.В. Міжнародна журналістика як окремий елемент маніпуляції свідомістю та впливу прийняття рішень. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=271>